

SVENSK
MUSIKTIDNING.

FJORTONDE ÅRGÅNGEN.

1894.

STOCKHOLM,
FRANS J. HUSS.
1894.

INNEHÅLL:

Biografi:

	Sid.
Brun, Joh. Nordal	57
Bülow, Hans von †	36
Cramer, J. B.	58
Ekman, Karl	145
Frödin, Paula	33
Gluck, Chr. Willib.	41
Labia, Fausta	89
Lasso, Orlando di	97
Marteau, Henri	129
Morduch, Ida	145
Nevada, Emma	153
Palestrina, Giov. Pierl. da	105
Pettersson-Norrie, Anna	73
Rossi, Marcello	25
Rubinstein, Anton †	148
Saint-Saëns, Camille	81
Sanderson, Lillian	49
Scholander, Sven	17
Smetana, Friedrich	122
Stavenhagen, Bernhard	49
Stern, Margarete	113
Strauss, Johann	137
Strömberg, Helmer	65
Svedbom, Vilhelm	1
Taube, Mathilda	9

Dödsfall: Sid. 7, 39, 48, 56, 63, 80,	
95, 111, 119, 151	
Dödsfall inom musikverlden 1893	69

Historia, Estetik, Teknik m. m.

Alfred de Musset och Pauline Garcia	132
Anton Rubinsteins kompositioner	155
Camille Saint-Saëns' kompositioner i opus-följd	90
Cramer, J. B., och hans etyder (Bülow-upplagan)	58
De fyra uvertyrerna till »Fidelio», af dr H. Simon	19
En bok om Hans von Bülow	131, 139
Ennas »Kleopatra»	27
Ett hittills okänt tyskt äreminne öfver Gustaf II Adolf från 1633 och 1634, latinsk och tysk dikt jemte koral	154
Friedrich Smetanas komiska operor, efter O. Payer	133, 146
Från Anton Rubinsteins barndom, själfbiografi	102, 116
Förteckning öfver P. Tschaiowskys kompositioner	3, 11
Hans von Bülow †	30
Jenny Lind-Goldschmidts monument i Westminster Abbey	67
Ludv. van Beethovens föräldrahem och barndom	67, 74
Ludv. Josephsons teaterbroschyr, af A. L.	34

Sid.

Om Hans von Bülow (Begrafning. Testamente. Anekdoter)	83
Om sängkonstens förfall, af prof. Lamperti	122
Rysk musikhistoria, af M. Charles	26, 44
Tannhäusers första uppförande i Berlin och ett bref från Richard Wagner, af E. Pasqué	20
Till Frans Schuberts karakteristik, af R. B.	12
Till Jenny Linds minne	4
Vår kyrkomusik, af Hüpatius	150
Är det så svårt att nöjaktigt reformera psalmsången? af Gammal rytmsvurm	35

Musikpressen, Kritik, Teater:

Beethovens Missa solemnis	50
Från scenen och konsertsalen, i hvarje nummer	
Hexan, opera i tre akter af Aug. Enna	5
Musikpressen: Sid. 4, 13, 22, 45, 53, 68, 84, 92, 110, 117, 140, 148, 157	
Svensk quartettsång i England, af H. L.	52

Följetong, Småplock m. m.

Bellinidyrgan i Catania, af J. Barber	99
En märkvärdig fiol, af L. v. Ganting	124
En originel sångare	76, 84
En speldosas historia	45
Ett bref från Frans Liszt till Frans Berwald	59
Hector Berlioz, efter E. Legouvé	28
Hur man lagat till uvertyrer, af Gioach. Rossini	21
Hvarjehanda	Sid. 3, 80, 87, 95, 108, 111, 119, 130, 143
Josef Diem och hans giljarefärd, af M. Kff	60
Konservatoriet i Paris	126
Musik, af Ludv. Josephson, poem	3
Några musikminnen från en färd till England af H. L.	100, 107, 114
Publikens smak	66
Symfoni, af Ragnar Kock, poem	52
Till minne af Maurice Dengremont, af A. Friedenthal	91

Annonser å sista sidan i hvarje nummer samt sid.	7, 103
Breflåda	40
Från in- och utlandet i hvarje nummer. Prenumerationsanmälan	2, 155
Rättelse	135
Till våra prenumeranter	48
83, 95, 103, 127	
Vår musikbilaga	36

Korrespondens:

	Sid.
Från Danzigs musikverld, af F. L.	93
Musikbref från England, af H. W.	92
Sång- och musikfesten i Wasa, musikbref af **	69

Illustrationer:

Porträtter:

Brun, Joh. Nordal	57
Bülow, Hans von	36
Cramer, J. B.	58
Ekman, Karl	145
Frödin, Paula	33
Gluck, Chr. Willib.	41
Labia, Fausta	89
Lind-Goldschmidt, Jenny	4
Lasso, Orlando di	97
Marteau, Henri	129
Morduch, Ida	145
Nevada, Emma	153
Palestrina, Giov. Pierl. da	105
Pettersson-Norrie, Anna	73
Rossi, Marcello	25
Rubinstein, Anton †	148
Saint-Saëns, Camille	81
Sanderson, Lillian	49
Scholander, Sven	17
Smetana, Friedrich	122
Stavenhagen, Bernhard	49
Stern, Margarete	113
Strauss, Johan	137
Strömberg, Hilmer	65
Svedbom, Vilhelm	1
Taube, Mathilda	9

Jenny Linds monument i Westminster Abbey	67
Tannhäusers första uppförande i Berlin, karrikaty	21

Notillustration:

Koral till minnesfest öfver Gustaf II Adolf	155
---	-----

Musikbilaga:

Musikalbum VIII; innehåll:

Pianostycken: Vilh. Svedbom: Albumblad; Franz Neruda: Impromptu; Fr. Zie-
rau: Arabesk; Hugo Sedström: Novellette.
Sång med piano: Felix Lindberg: Vår-
visa.

N:o 1.

Redaktör och utgivare:
FRANS J. HUSS.

Expedition:
Olofsgatan 1 (Hötorget 6), 1 tr. ö. g.

NORDISKT MUSIKBLAD.

Stockholm den 2 Januari 1894.

Pris:
Helt år 5 kr. — Lösnummer 25 öre.

Annonspris:
10 öre petitraden (15 öre utl.)

14. Årg.

Vilhelm Svedbom.

Då denna tidning har till uppgift att i sin biografiska afdelning uppmärksamma icke blott skapande och utföande tonkonstnärer utan äfven andra, som på ett märkligare sätt verka i tonkonstens tjänst, ha vi i mer än ett hänseende anledning att illustrera denna årgångs första nummer med Vilhelm Svedboms namn och bild. Såsom Kungl. Musikaliska akademien sekreterare intager han en framstående plats i vår musikverld, såsom konservatorielärare i musikens historia och estetik har han den maktfullgäldande befattningen att bibringa detta läroverks elever, och sedan öfver hela landet spridda lärare, kännedomen om tonkonstens utveckling och estetiska lagar; i förening med Ludvig Norman stiftare af »Musikföreningen», det bekanta sängsällskapet här i hufvudstaden, hvars öfningar han förr ledt och hvars ordförande han för närvarande är, har d:r Svedbom äfven praktiskt verkat för musikens höjande härstädes och deltagit såsom Musikaliska konstföreningens sekreterare i dennas förtjenstfulla verksamhet, som möjliggör utgifvandet af värderika, mestadels större tonsättningar, som annars svårigen skulle kunna publiceras.

En sida af d:r Sved-

boms verksamhet, af mången kanske väntad att här ses i första rummet framhållen, är hans egenskap af tonsättare, ty såsom sådan är han väl mest bekant för den stora musikaliska allmänheten. Det är ej mycket eller mångsidigt hvad d:r Svedbom producerat och som varit synligt i tryck, men allt vittnar om en gedigen musikkbildning, melodisk begåfning, fint öra för

harmoniskt välljud och utbildadt formsinne. Såsom ett intyg, sammanfattande dessa egenskaper, kunna vi framhålla hans kantat »I rosengården», ur hvilken särskildt Svennens säng gjort sig mycket omtyckt. En annan af hans sånger — och det är hufvudsakligen åt sängkomposition d:r Svedbom hittills egnat sig — är den ofta sjungna »Källan». Som humoristisk tondiktare

torde han ha vunnit sina första sporrar under »studentens glada lif», och hans begåfning i detta hänseende framträder äfven i den bekanta sängen »En glad visa» till ord af Topelius samt de välkända och lyckade arrangementerna af för blandad kör »Hej dunkom» och för manskör »Grönbergens visa»; båda folkmelodier. I den af honom skrifna sista akten (den första af Ivar Hallström) till den af sällskapet S. H. T. å Dramatiska teatern för tretton år sedan uppförda parodiska »Impromptuoperetten» »Rolf Krake» hade han äfven tillfälle att visa sin förmåga i det hänseendet. Af helt annan art är hans för fyra år sedan utgifna »Ave Maria» för en röst, enkel i form men full af andaktens stämning. Bland hans körsånger för blandade röster påpeka vi de af »Nya sängsällskapet» här nyligen gifna »Till skogsstjernan» och den arrangerade folkvisan »Glädjens blomster», som tillvunnit sig stort bifall. Äfven andra af Svedboms sängkom-

Vilhelm Svedbom.

positioner förtjena att vara mera kända. Vi återkomma till dem sedermera.

Per Jonas Fredrik Vilhelm Svedbom är född i Stockholm den 8 mars 1843. Hans fader var Per Erik Svedbom, den bekante skolmannen och publicisten, äfven känd som piano- och sångkomponist, hans moder Catharina Fredrika Forsberg, en ovanligt kunskapsrik, intelligent och konstälskandekvinna, som efter denne sin makes fränfalle (1857) ingick i nytt äktenskap med byråchefen i jernvägsstyrelsen Limnell och för något mer än ett år sedan gick ur tiden.

Vilhelm Svedbom åtnjöt sålunda lyckan att växa upp i ett fint bildadt och konstodlande hem, der hans tidigt visade musikaliska anlag kunde få god omvårdnad och riktning. Pianot blef hans instrument, och i dess behandling förvärfvade han sig en rätt vacker talang. Han blef student i Upsala 1861 och efter aflagd filos. kandidatexamen och disputation fil. doktor och docent i litteraturhistoria 1872 samt promoverades samma år. Strax derefter, under åren 1873—76, företog han en studieresa till Tyskland, England, Frankrike och Italien, derunder bl. a. musikaliska studier idkades under ledning af Friedrich Kiel i Berlin.

Då Musikaliska akademiens gamle sekreterare J. P. Cronhamn 1875 afgick med döden, var det en naturlig sak, att estetikern och musikern d:r Vilhelm Svedbom skulle komma i åtanke vid sekreterareplatsens återbesättande, hvilket och följande år egde rum. Året derpå, 1877, blef han äfven lärare vid konservatoriet i musikens historia och estetik. Ehuru icke nu såsom förr i verlden under gamle Baucks tid, akademiens musikhistoriker träder fram för allmänheten med musikillustrerade föreläsningar, har man dock åtminstone en gång om året, vid Musikaliska akademiens högtidsdag, tillfälle att få höra ett föredrag af dess sekreterare, en årberättelse, hvarvid ofta, såsom t. ex. i år, då denna utsträcktes till en tioårsberättelse, d:r Svedbom dokumenterat sig som väl-talare.

Under senare år har d:r Svedbom företagit flera resor i afsigt att taga kännedom om musikaliska förhållanden i utlandet. Såsom delegerad för Sverige deltog han i konferensen i Wien 1885 för bestämmande af normaltonhöjd och i tillsättandet af det internationela Rubinstein-stipendiet i S:t Petersburg 1890. Såsom förut nämnts är d:r Svedbom sekreterare i Musikaliska konstföreningen sedan 1878 och ordförande i den 1881 stiftade Musikföreningen.

Vända vi oss nu till Vilhelm Svedboms kompositioner, ha vi i första rummet att af de tryckta framhålla de större och flerstämmiga sångerna: kantaten »I rosegården» med text ur K. A. Melins dikt »Prinsessan och

Svennen» för soli, bland. kör och orkester (el. piano); *Fyris*, dikt af C. R. Nyblom för manskör och orkester (el. piano), tillagnad sällskapet O. D vid dess 25-årsfest 1878; *Kantat* vid Nya Elementarskolans 50-årsfest 1878; *Visor för blandade röster, a capella*, Häft. 1, tillagn. Aug. Körling och Musik-sällskapet i Ystad, Häft. 2, tillagn. Ivar Hedenblad och Philharmoniska sällskapet i Upsala. Vidare af solo-sånger vid piano:

Tolf sånger vid piano ur »Lyriska blad» af V. E. Öman (1879), tillagn. Jac. Ax. Josephson; *9 Danska sånger* till texter ur Thor Langes »Folkeviser», 2 häften (1880); *2 Dikter* af Helene Nyblom: 1 »Maaneskin», 2 »Karneval» (1885); *Fyra små visor* till ord af Gellerstedt (Källan. Till Greta. Fridsönskningar. »Ro, Ro», 1885); »En glad visa» och »Ave Maria» äro förut nämnda. — Otryckta kompositioner äro: *Kantat* vid Regnell-festen och *Kantat* i S. H. T., båda för manskör och med ackompanjemang af piano samt stråkorkester; en- och flerstämmiga sånger; stycken för piano och andra instrumenter m. m. Som bekant har dr Svedbom äfven avslutat manuskriptet till Södermans »Peer Gynt».

År 1885 utnämndes dr Svedbom till riddare af Nordstjerneorden. Året förut ingick han äktenskap med den mycket framstående pianisten fröken Hilma Lindberg, som under närmast föregående år tillsammans med fröknar Hilma Åberg och Valborg Lagervall föranstaltade kammarmusiksoaréer å K. Vetenskapsakademiens hörsal och som sedan flere gånger medverkat vid Franz Nerudas privata soaréer härstädes.

Prenumerations-Anmälan.

Svensk Musiktidning fortsättes nästa år med sin 14:de årgång i förhoppning om ökad intresse hos våra musikvänner för fortvaron af detta vårt lands enda musiklitterära fackorgan, hvilket såsom sådant borde till musikbildningens fromma, ej minst för ungdomens musikaliska uppfostran, finnas i hvarje bildadt och musikaliskt hem. *Svensk Musiktidning* har äfven gjort till sin uppgift att vara ett nordiskt musikblad med redogörelse för musiktilldragelserna i Norge, Finland och Danmark. Vår nära förbindelse med de andra skandinaviska länderna och Finland ger oss anledning att tro, det hvar och ett af dessa skola med särskild sympati följa musiktilldragelserna i de öfriga.

Vi skola alltjemt söka att göra tidningen underhållande för den musikaliska allmänheten genom omvexlande innehåll af instruktiva, bildande och läsvärda artiklar, och i det vi frambära vårt tack till dem som hittills gynnat tidningen med prenumeration, hoppas vi på deras

fortfarande intresse för densamma och att de äfven skola gifva den en rekommendation, så mycket mer behöfvt, som tidningen hittills endast med kännbar ekonomisk uppoffring af utgifvaren kunnat upprätthållas.

Svensk Musiktidning kommer nästa år att utgifvas efter hufvudsakligen samma plan som förut, innehållande **populär läsning i musikaliska ämnen, porträtter och biografier** öfver in- och utländska tonkonstnärer, redogörelse för **musikpressen, följetonger**, samlade **notiser** om hvad som tilldrager sig i musikverlden och dem en sådan facktidning längre bevarar, än de dagliga tidningarna med deras efemeriska natur kunna göra. Särskildt skola i **utlandet rekommenderade musikalier och musiklitteratur** påpekas, som kunna vara af intresse att lära känna för våra musikidkare. Äfven **kyrkomusiken**, som i vår tid omfattas med så lifligt intresse, skall af oss uppmärksammas.

Tidningen åtföljes äfven, som förut, af **Musikbilaga**, ett **Musikalbum** med **piano- och sångstycken**, innehållande **god och lätt utförbar musik**, och af samma stora oktaformat, som senaste årens (omkring 12 sidor), och ökas bilagan i förhållande till ökad prenumeration. För musikbilagan ha ulofvats goda bidrag, hvaribland ett **Impromptu af Frans Neruda**, en sång af **Tor Aulin**.

Svensk Musiktidning utgifves 1894, såsom förut, 2 gånger i månaden (utom juli—aug., »den döda säsongen») till ett pris af **5 kronor** pr år. **Musikbilagan** tillfaller endast **helårsprenumeranter**. Mindre än hel årgång beräknas efter lösnnummer (25 öre).

På tidningen prenumereras här å **Expeditionen, Olofsgatan 1**, (Hötorget 6), öfver gården 1 tr. upp, i **bok- och musikhandeln**, å posten och tidningskontor. I **landsorten** prenumereras bäst **å posten**, då tidningen **fortast** kommer prenumeranten till handa. **Presentkort** å tidningen finnas att tillgå å **Expeditionen** och andra prenumerationsställen.

Vördsamt anhålles att **prenumeration** må ske så snart som möjligt; vid direkt prenumeration hos **Svensk Musiktidnings Expedition, Stockholm**, (Olofsgatan 1) sändes tidningen till prenumeranten kostnadsfritt **genast den utkommit**.

För att spara våra förra prenumeranter besvär vid prenumerationsförnyelse, sända vi dem nu, såsom förut, årgångens första nummer, med anhållan att de som icke vidare önska erhålla tidningen ville tillkännagifva detta åt budet eller å tidningsexpeditionen före andra numrets utsändande. **Senast** när budet kommer med andra numret torde det första återlemnas af dem, som ej prenumerera för detta år; af dem som ämna fortsätta torde då **till budet prenumerationsavgiften** mot **quitto** erläggas. Dem, som behålla första numret utan att afsäga sig tidningen, anse vi oss alltså få räkna till årets prenumeranter å tidningen.

Vänner af musik och musikaliskt vetande! Ännu en gång lägga vi eder på hjertat låten ej vår musiktidning dö bort af brist på uppmuntran! Gynna densamma — och, vi våga säga, äfven vår musikbildning — med att prenumerera på densamma.

Stockholm i dec. 1893.

Vördsamast
REDAKTIONEN.

Förteckning
öfver

**Peter Tschaikowskys
kompositioner.**

Såsom ett appendix till biografien öfver Tschaikowsky i föregående årg. n:o 19 följer här den utlofvade förteckningen öfver hans kompositioner, hvilken som vi tro skall komma fullständigheten mycket nära; och med det intresse den stora musikaliska allmänheten, som förstår och älskar god och genialisk musik, fäst vid den berömde ryske tonsättarens verk, tro vi att en sådan katalog öfver dem skall helsas välkommen. Vi ha vid upprättandet af densamma ansett oss lemna en bättre öfersigt genom deras gruppering efter skilda slag af tonsättningar än efter opustalen, som icke alltid äro bestämmande för den kronologiska följden. Understundom har svensk titel till närmare förklaring användts. I fråga om sångerna ha vi efter titeln på samlingarna af dem inom parentes angifvit sådana, som särskildt vunnit erkännande såsom mera vackra och värdefulla. Vi börja förteckningen med de större verken, hvilkas första framträdande årtalen angifva.

Operor: »Voivoden» 1869, »Opritschnik» 1874, »Smeden Vakula», kom. opera 1876, »Eugen Onegin», op. 24, (efter Puschkin) 1879, »Jungfrun af Orleans» 1881, »Mazeppa» 1882, »Tscharodeika» (»Trollkvinna») 1886, »La caprice d'Oxane» eller »Tscherevitschki» (»Kapstensdottern»), efter en dikt af Puschkin, en omarbetning af »Smeden Vakula» 1889, »Pique dame» (Spader dam», efter Puschkin) 1890, »Jolantha» dec. 1892. Dessutom för scenen den lyriska dramen »Snégourotska» (»Snö-hvit»), 3 stora baletter: »Le lac des cygnes», op. 20; »La belle au bois dormant» (»Dornröschen») op. 66, 1890; »Der Nussknacker» (»Casse-Noisette»), samt uvertyr, melodramer, marscher och entreakter till Shakespears »Hamlet», för liten orkester.

Orkesterverk: 5 Symfonier: op. 13 G-moll, op. 17 (»ryska» S.) C-dur, op. 29 D-dur, op. 36 F-moll, op. 64 E-moll 1888. — 4 Orkestersuiter, op. 43, 53, 55, och 61: »Mozartiana» (Gige, Menuett, Gebet, Thema med var. af

Mozart). — **Orkesterfantasier:** »Stormen», op. 18 (efter Shakespears dram) F-moll; »Francesca da Rimini» (efter Dante) op. 32 E-moll; »Manfred» (efter Byron) op. 58; »Romeo och Julia» (uvertyr); »Doumka», scène rustique; »Capriccio italien» op. 45; »Snégourotska» op. 12; »Marche slave» (öfver ryska och serbiska folkmelodier) op. 31, B-moll; »1812» ouverture solennelle op. 49; »Suite» ur balletten »Der Nussknacker» (1. Overture miniature; 2. Danses caractéristiques: a) Marche, b) Danse de la Fée Dragée, c) Trépac, danse russe, d) Danse arabe, e) Danse chinoise, f) Danse des mirlitons; 3 Valse des fleurs; »Festmarsch» till Alexander III:s kröning; »Overture triomphale» (öfver danska nationalsången) op. 15; »Hamlet», Phantasie-ouverture op. 67b.*

För stråkinstrument. Serenade för stråkorkester op. 48. — 3 Stråkquartetter: op. 11 D-dur, op. 22 F-dur, op. 30 Ess-moll. — **Sextett:** »Souvenir de Florens» för 2 violiner, 2 altar och 2 violonceller op. 70 (nov. 1892). — 1 Violinkonsert med orkester: op. 35 (G-dur). — **Scherzovals** för violin och orkester, C-dur, op. 34. — **Sérénade mélancolique** för violin och ork. op. 26, B-moll.

Variations zur un thème rococo för violoncell och orkester op. 33. — »Pezzo capriccioso» för violoncell och ork. op. 62.

För violin och piano: Souvenirs d'un lieu cher, 3 pièces op. 42.**

För piano och orkester: 2 Piano-konserter, op. 23, B-moll och op. 44 G-dur. — **Fantasie**, op. 56, G-moll.

För piano, violin och violoncell: A la memoire d'un grand artiste (Nikolaus Rubinstein, † 1881) A-moll.

(Forts.)

* Särskildt finnas utgifna för orkester: uvertyrerna till »Eugen Onegin», »Hamlet» och »Der Nussknacker»; »Marche miniature» ur Suiten op. 43, »Vals» ur balletten »La belle au bois dormant», d:o ur »Eugen Onegin», Introduction till operan »Jolantha», »Hopak», danse cossaque ur operan »Mazeppa», Overture et airs de Ballet ur operan »Voyevode», för stråkorkester: Elegie ur Serenaden för stråkorkester.

** I arrangement för violin och piano: Violinkonsert; Vals ur Serenad för stråkorkester; d:o ur balletten op. 66; 2 Airs ur »Onegin»; Valse-Scherzo; för violoncell o. piano: Andante ur stråkquartetten op. 11 D-dur; Pezzo capriccioso; Variations op. 33.

Tenorens C. Den bekante tenorsångaren Broulik vid operan i Budapest blef på ett hotel i en provinsstad, der han skulle gastera, i och för anmälning hos polisen tillfrågad om namnet skulle skrivas med k eller ck. — »Bara k,» svarade tenoren. »Ett C kan ni få på teatern i afton.»

Musik.

Musik är frid, musik är tröst,
Musik är religion!
Det späda barnet stillas först
Af moderns ömma ton.

En vagsång är en helig sång,
Som genom lifvet gått,
Man minnes den sin lefnad läng
Om och helt dunkelt blott.

Och modern också gifver akt
På barnets sång så späd,
Och hennes hjerta slår i takt
Med fromsint barnavärd!

De sjunga visor för hvarann
Som aldrig glömmas se'n —
Och när man dö, man än dem kan
Ta' med till himmelen.

Hur kyrkklockor klinga skönt
I kapp med fogelsång,
När skogen klädt sig uti grönt,
Vi hört så många gång.

Vid orgeln helga ton vi gå
Till första löftet fram
I templet der vi sedan stå
Som bönnens offerlam.

Med psalm och sång vi knyta få
Vår ljufva kärlekslänk.
Vår bröllopsfest den prydas må
Af sångens dyra skänk.

Med psalm och sång vi gå i graf
Och under klockors ljud
Harmoniskt tager hvad han gaf
Accord-upplösarn — Gud —!

En härlig gåfva sången är,
En skönare knäppt fans!
När sången hjertats prägel bär,
Är sång och hjerta Hans!

När konsten tog sin guldärft på
Som var af englar smidd,
Musikens vingar lyftes då
Och klöfvo rymdens vidd.

Hvart strängaspel, hvart instrument
I konstfaren hand
Blef makt, se'n konstens eld dem brännt:
En outsläckt brand;

Symfoniskt flammar den mot oss,
Dess trollmakt vi förstå —
Och alla andra konstners bloss
Eld af dess gnistor få.

Musikens mäktigaste röst
Som oss på jorden när,
Som manar andakt i vårt bröst,
Ur helga orgeln går.

Musik är helsa, kraft och tröst,
Musik är religion!
En andepust ur världens bröst
Som fejar himlabron.

Ludvig Josephson.

Musikpressen.

På Elkan & Schildknecht förlag har utkommit:

Sångduett med piano:

Kjellander, Nils Th.: *Bethlehems stjer-na*, för sopran (h—g) och baryton (b—ess). Pris 75 öre.

På bröderna Hals' förlag, Kristiania har utkommit:

För piano 4 händer:

Olsen, Ole: *Firhændige Folkedanse* (Stampestubben; Halling) kr. 1: 25.

För piano 2 händer:

Godard, Benjamin: 4me *Mazurek* (op. 103 nr 4) kr. 1: 25.

Bonheur, Theo.: *Love's Golden Dream*, Vals. Pris kr. 1: 25.

För piano och harmonium:

Olsen, Ole: *Julestemninger*, tre små preludier med tillföljet tekst (op. 72): 1. Juleaften (I Sydens Kirke). 2. Julenat (Julenisernes indtog). 3. Julemorgen.

För orgel:

Cappelen, Christian: *Tolv Postludier*, H. 1 (1—6) kr. 1; H. 2 (7—12) kr. 1: 50 op. 28. — *Tre Postludier*, op. 27. Kr. 0: 75.

För en röst med piano:

Sinding, Christian: *Sange* til tekster af Holger Drachmann og Sven Trøst. 1. »Vidt har jeg flakket» (c—e). 2. Rav (c—f). 3. Valborgssangen (c—f). 4. Jeg havde mig en hjertens kjær (e—f). 5. Alle klokker bringer fjærnt (d—d). Kr. 2: 50.

På Carl Johnns förlag har utkommit:

För piano 2 händer:

Ivanovici, J.: *Kaiserreise*, marsch. Pris 50 öre. (För orkester 90 öre.)

Olsson, Hjalmar: *Ballong-Polka*. Pris 50 öre.

För en röst med piano;

Eberle, F.: *Under linden grøn* (h—d).

Kjellanders sångduett kom oss litet för sent till handa att kunna blifva anmäld i förra årets slutnummer. Sång- en är välklingande och stämningsfull med ackordrikt ackompanjemang.

Af Ole Olsens karakteristiska fyrahändiga dansar är Stampestubben motiv från Nordland, Hallingen är bygd på motiver från den nya slutscenen i »Sven Orädd». — Godards mazurka är såsom hans öfriga bekanta mazurkor, liflig, vacker och effektfull. — Bonheurs vals (»on Lindsay Lennox's popular song», som med text bildar introduktionen) kan räknas till den bättre dansmusiken. — Ole Olsens tre små preludier ha hvar och en sin öfverskrifna text och bära skäl för sitt namn genom sitt stämningsrika melodiska innehåll. — Cappelens postludier »till bruk vid gudstjensten» äro, såsom man kan vänta af denne ansedde organist och musiker, värda att rekommenderas. I op. 27 är nr 1 en melodi af L. M. Lindeman (»Opstanden er den Herre Christ»), nr 2 ur Händels »Judas Maccabeus» (»Se han kommer»), nr 3 ur hans »Messias» (»Sku hen og se.») — Sindings sånger lämpa

sig för mezzosopran eller baryton, sångerna äro karakteristiska, i nyare stil, med ett i somliga af dem mycket rikt och just ej så lätt ackompanjemang. Å sidd. 19 och 22 bör i andra raderna ndfr. stå ett b framför stora d.

Marschen »Kaiserreise» motsvarar titeln med en rask och hurtig musik; den dansanta Ballongpolkan har till vignett en öfver hafvet sväfvande ballong, hvori passageraren hviftar åt en ångare; hvem denne skall vara torde lätt kunna gissas. — Sungen af Eberle är i en gammaldags enkel populär stil och utgör nr 3 i »Ny samling sånger» (nr 1 och 2 af Hutchinson och Bohm). Efterföljansvärdt är att, såsom här, röstomfånget är utsatt på titelbladet, som prydes af en sjungande ungmö.

Jenny Lind-Goldschmidt

efter ett daguerreotypporträtt från början af 1850-talet.

Till Jenny Linds minne.

Den 2 november för sex år sedan slutade Jenny Lind sin på konstnärliga triumfer så rika lefnadsbana. Minnet af vår världsberömda landsmaninna vilja vi upplifva med nedanstående episod derur, berättad af Fr. von Hohenhausen.

Då den svenska sångerskan första gången (1844) lät höra sig i Berlin, väckte det allmän upståndelse, och denna stegrades än mer, då Meyerbeer ville låta henne spela i sin älsklingsopera »Fältlägret i Schlesien», som skulle uppföras i det nya operahuset. Denna hans begäran blef afslagen, emedan den då så omtyckta Lopoldine Tucek var bestämd för denna rol. För att gifva honom en ersättning för denna missräkning lät prinsessan af Preussen, sedermera kejsarinnan Augusta, utgå en inbjudning till en soaré i hennes pa-

lats, hvarvid han kunde få presentera den af honom så högt prisade sångerskan. För alla musikauktoriteter hade han berättat om hennes märkvärdigt stora röst; han kallade henne »un vrai diamant de génie» och försäkrade, att hon kunde blifva en af århundradets mest lysande sångkonstnärinnor. Man kan föreställa sig hur nyfiken hofsocieteten skulle vara att få lära känna henne. Lady Westmoreland, dervarande engelska sändebudets gemål, skildrar intrycket sålunda: »Jag blef mycket öfverraskad då jag i musiksalen vid flygeln såg sitta en ängslig och blek, helt tafatt och enkel flicka, som hade utseende af ett skolbarn från landet. Grefvinnan Rossi, den berömda Sontag, var ej mindre förvånad än jag, och vi frågade Meyerbeer, om han kunde tro att detta obetydliga väsende skulle kunna tillkämpa sig någon framgång, men han svarade helt högt: »Vänta bara litet, mina damer!» Sungen begynte och beredde äfven honom en verklig triumf. De herrligaste toner framkvälde ur sångerskans mun; det märkvärdigaste var dock förändringen af hela hennes väsende, en verklig förklaring omgöt hennes ansigte, hela gestalten bar präglet af snillet höghet. Det öfverväldigande i hennes dramatiska hegäfnung trädde genast segrande fram. Man påstod med rätta, att hon äfven utan musikalisk begäfnung skulle ha blifvit den största dramatiska konstnärinna.»

Det är därför så mycket underligare, att hon redan tidigt hyste den önskan att lemna scenen och endast sjunga på välgörenhetskonsorter.

Såsom Norma vann hon den största framgång i Berlin. Rellstab som då skref om henne i »Vossische Zeitung», sade att aldrig någon sångerska så som hon egt den mänskenslika glans i tonen som bönen till den kyska gudinnan fordrade. Men nästan ännu mera bifall skördade hon som Vielka i »Fältlägret i Schlesien» genom utveckling af tjugusende behag, lifligt spel och snillrikt öfvervinnande af de största tekniska svårigheter. Hon dref sångkonsten till en svindlande höjd och åstadkom allt hvad organets subtilaste virtuositet förmår gifva. I allt hvad tekniska egenskaper heter: legato och »schmelz», staccato, vibrato, flageolet etc. var hon mästarinna. Men en särskild trollmakt låg i hennes pianosång, genom hennes *stilla* medel, då några beslöjade toner, som man egentligen brukar räkna som fel, af henne användes.

De stora ansträngningar hon var underkastad i Berlin — hon sjöng Vielka 24 gånger — föranledde att sångerskan blef sjuk. Hon erhöi under denna tid af Meyerbeer ett bref, hvori han uttrycker sin stora beundran af henne: »Himlen har förlänat er», skriver han, »denna sällsynt sympatiska stämman, som hänför alla hjertan, snil-

lets låga, som genomtränger er sång och ert spel och slutligen denna utplånliga tjusning, som blygsamheten och renheten förlänar sina utvalda och som till och med besegrar edra fiender. Men till himlen bör man uppsända en bön att hos er utplånas tviflet på storheten i er talang, så att ni ej pinas af edra triumfer och ej genom ovissheten förlorar er sinnesro. Ni skall alltid för mig framstå såsom den mest ädla och rörande uppenbarelse jag någonsin under min långa lefnad har skådat.»

Meyerbeer antyder redan i detta bref, att Jenny Lind icke älskade teaterlivet och ständigt hade i tankarne att öfvergifva det. Hon blef starkt häri genom sin förlofning med kapten Harris, som förklarade teatern vara ett »satans tempel». Förlofningen upplöstes emellertid och hon blef ännu flera år dramatisk sångerska. Slutligen gifte hon sig, som bekant, med Otto Goldschmidt och uppträdde sedan verkligen endast som konsertsångerska till dess hon i följd af nervlidande nästan alldeles upphörde att sjunga. — Ett mycket likt porträtt af henne fins i Berlins nationalgalleri, måladt af Magnus; den andliga skönheten, som sprider en förklaring öfver den bristande lekamliga, är i detta porträtt på ett fulländadt sätt framställt.

* * *

En minnesvärd öfver Jenny Lind kommer innan kort att uppsättas i Westminster Abbey, den bekanta kyrkan i London, som utgör Englands pantheon. Enligt hvad ordföranden i Jenny Linds-komitén, öfverste Charles Eliot meddelat, hann den nyligen aflidne bildhuggaren Birch att kort före sin död fullborda en modell till en porträttmedaljong af Jenny Lind-Goldschmidt. Med anledning af denna modell pågår nu arbetet å den porträttmedaljong som kommer att uppsättas i »poeternas hörn» i Westminster Abbey. Det är ännu ej bestämdt när aftäckningsceremonien skall ske.

Häxan.

Opera i 3 akter af *Alfred Ipsen* (efter Arthur Fitger), musiken af August Enna. Öfversättning af Ernst Wallmark. — Textinnehåll:

Personerna i operan äro: *Thalea*, *Almuth*, hennes syster, *Gela*, *Thaleas* tjänarinna, *Edzard*, officer, *Xaver*, jesuit, *Lubbo*, fältväbel i *Edzards* tjänst, *Simeon*, judisk lärd. *Pastorn*. Soldater. Folk af bägge könen. — Handlingen försiggår på *Thaleas* slott och dess omgivning vid ostfrisiska gränsen år 1648.

Första akten. En bibliotekssal. På ett bord ligger en mängd böcker och en dödska. I rummet syns öfver allt astronomiska och fysiska in-

strument. — *Thalea* sitter ensam vid sina böcker. Hon klagar att för henne lifvets dunkla gåta ännu är otydd men är tacksam öfver att ha fått dricka ur sanningskällan, som vidgat hennes syn. *Simeon* inträder. Han yttrar sin fruktan för *Thaleas* öde under dessa oroliga tider ty man har hört ett mummel af folket, som anser henne för en hexa, och uppmanar henne att vända om »till lifvet, till lyckan». *Thalea* svarar: »Ack, lycka, kärlek! Tomma ord för mig! mitt öde är bestämdt.» Trumpetfanfarer höras utanför. *Almuth* kommer inskyndande och bringar underrättelse om att kriget är slut, soldaterna återvända och *Edzard*, *Thaleas* trolofvade, som hon trott vara död, är återkommen. *Edzard* inträder i full rustning. De båda älskande återförenas och *Simeon* jublar öfver att *Thalea* nu är räddad. *Edzard* får se *Almuth*, som han först ej känner igen; hon har ju vuxit upp till en fager jungfru, som han nu finner lik *Thalea* sjelf, när han sist såg henne. *Lubbo* inträder och stannar förfärad vid åsynen af dödska. *Edzard* frågar om han bedt presten låta ringa samman folket till kyrkan att »freden må på helig ort förkunnas». *Lubbo* svarar jakande och frågar orolig om de länge skola stanna här, besvärjande honom att lemna detta slott och dess herskarinna, om hvilken stygga saker talas. *Edzard* gör gäckt af honom och *Lubbo* går. *Edzard* uppmanar *Thalea* att följa honom till kyrkan, men hon vägrar. Hon måste dölja sig för folkets blickar, men föreslår till hans följeslagarinna *Almuth*, som med glädje går in derpå. *Thalea* är ensam. Hon känner att hon ej längre är densamma som förr, men vill trotsa ödet. Med orden »Min lösen vare: seger eller döden» lemnar hon rummet. Det börjar mörkna. *Lubbo* smyger sig in, orolig öfver att hans herre förälskat sig i den leda häxan. *Xaver* inträder oförmärkt och står plötsligen inför den förskräckte *Lubbo*. *Xaver*, jesuiten, och *Lubbo*, den fanatiska protestanten, ingå nu förbund emot »häxan», och *Lubbo* svärjer heligt att söka förhindra äktenskapet mellan henne och hans herre.

Andra akten. Det är afton. I en af slottets salar sitta tärnor som sy och spinna. *Thalea* och *Gela* syssla med brudutstyrseln. *Almuth* sitter sorgsen vid sidan af *Thalea*. Kör af tärnorna och sång af *Almuth*. *Thalea* fröjdas öfver sin väntade lycka, omfamnar *Almuth* och går, sedan tärnorna aflägsnats. *Almuth* är ensam, klagande öfver sitt dystra öde att hopplöst älska sin systers brudgum, men besluter att stark gå emot detta öde. *Edzard* inträder och tilltalar henne, som sitter vänd ifrån honom, troende det vara *Thalea*. *Almuth* upp-dagar sin kärlek till *Edzard*, som vill trösta henne med hoppet om framtidslycka äfven för henne. Under orden

»låt mig i famn dig trycka, och så vi skiljas må i frid!» omfamnar han *Almuth*, som sliter sig lös i det hon ropar: »Släpp mig! Af skräck och jubel jag förgås!» *Gela* inträder och förkunnar ankomsten af gäster. En af den gamle presten anförd procession af bondfolk med musikanter i spetsen inträder och hyllar *Edzard* och *Thalea*, som inkommit och ställt sig vid hans sida. Gästerna och brudparet gå; *Almuth* blir ensam. Hon går till bordet och får se brudkronan, som hon sätter på sig, men »den bränner hennes panna», hon vill slita den från hufvudet och sjunker medvetslös till golvet. *Thalea* inkommer. *Almuth* för-råder liksom i yrsel sin kärlek till *Edzard*. *Thalea* har haft en aning derom. Sedan *Almuth* kommit till sans, bekänner hon sitt hjertas strid. *Thalea* vill dock ej afstå från *Edzard*, förklarande: »Min kärleks lycka — jag släpper den ej!»

Tredje akten. Byns kyrkogård med kyrkporten i fonden. Det är morgon. *Edzard* inkommer blek; efter utkämpad strid hos honom har pligten mot *Thalea* vunnit herraväldet öfver hans nyväckta kärlek till *Almuth*. Sedan han gått uppträder *Xaver* i spetsen för fanatiska, katolska bönder (kör n:o 1). *Thalea* skall snart bevisa sig vara en hexa, påstår X., genom att ej våga inträda i Herrans tempel. Kören utropar då: »I bålet eld skall hexan brinna!» Nu intågar bröllopsskaran, företrädd af spelmän: *Almuth* i spetsen för tärnorna, derefter *Lubbo* och soldater, sist *Edzard* och *Thalea*, som vid inträdet på kyrkogården far förskräckt tillsammans, hvilket af *Lubbo* tolkas för folket som samvetsagg. Hon stannar vacklande vid kyrkdörren. *Edzard* ber henne betänka, att allas ögon hvila på henne. Kören N:o 1 utropar nu: »För hexan till bålet!» *Edzard* drager sitt svärd, soldaterna jaga folket tillbaka. *Thalea* förklarar för *Edzard* att hon aldrig kan blifva hans; hon vet att *Almuth* har hans kärlek — *Almuth* har bättre rätt. Hon rifver af sig krona och slöja, kastande dem till *Almuths* fötter och faller vanmäktig i *Simeons* armar. *Xaver* uppviglar å nyo folket, presten hejdar dem och går fram till *Thalea* med bibeln i handen. *Lubbo* och folket fordra att hon skall svärja på bibeln, att hon ej förnekar kyrkans tro. Hon svarar: »Jag svärjer ej vid eder dystra tro. Den Gud I bedjen till var aldrig min; i dimmigt moln er vantro honom höljer, hat är hans namn och bäfvan honom följer.» Presten går bort i vrede. *Xaver* och folket rasar. *Almuth* skyndar fram och bedyrar att hennes syster är oskyldig, men *Lubbo*, *Xaver* och kören utropar att hon skall stenas. *Edzard* för bort *Almuth* och *Thalea*, följd af folket. Kören N:o 1 fordrar att häxan skall straffas, kören N:o 2 beder att

Gud må stilla hatets vilda svall. Under utropet »Gud fader gif mig kraft!» rusar Lubbo fram och genomborrar med sitt svärd Thalea. Edzard träder fram och finner Thalea sårad; Lubbo bekänner sig vara mördaren och fängslas. Döende förenar Thalea Edzard och Almuth.

Från scenen och konsertsalen.

Kgl. operan. Dec. 17. Auber: *Hälften hvar eller Hin Ondes andel* (Carlo Broschi, Casilda, drottningen; frökn. Karlsohn, Holmstrand, fru Linden; konungen, Rafael d'Estuniga, Gil Vargas; hrr Johanson, Lundmark, Strömberg.) — 18, 27. Tschaiakowsky: *Jolantha* (Jolantha, Martha, Brigitta, Laura; fruar Sterky, Strandberg, frökn. Karlsohn, Frödin; kung René, hertig Robert, grefve Vaudemont, Ebn-Jahia, Almerik, Bertram; hrr Sellergren, Vallenius, Bratbost, Söderman, Rundberg, Nygren); Le on cavallio: *Pajazzo* (Nedda; frök. Holmstrand; Canio, pajazzo; hr Lemon; Tonio, Beppo, Silvio; hrr Söderman, Lundmark, Vallenius). — 20. Auber: *Fra Diavolo* (Zerlina, lady Pamela; fruar Sterky, Linden; Fra Diavolo, lorden, Lorenzo, Isopo; hrr Sellergren, Ödmann, Söderman, Grafström, Henriksson, Grafström). — 26, kl. 1½: *Vermvändingarne* (Anna, Erik; frök. Frödin, hr Lundmark). kl. 7½: Ponchinelli: *Gioconda* (Gioconda, Laura, den blinda; frökn. Labia, Almati, fru Linden; don Alvisse, Enzo, Barnaba, Zuane, Isopo; hrr Sellergren, Ödmann, Söderman, Grafström, Henriksson). — 28. *Vermvändingarne*. — 29. Donizetti: *Regementets dotter* (Marie, fru von Streckenfelt; fruar Sterky, Strandberg; Tonio, Sulpiz, Hortensius; hrr Bratbost, Sellergren, Grafström); ballett: *Slavisk bröllopslek*, musik af Ant. Dvorák — 30. David: *Lalla Rookh*, Mascagni: *På Sicilien*; 31. Kl. 1½ *Vermvändingarne*; Kl. 7½ *Jolantha*. — *Pajazzo*.

Vasa-teatern. Dec. 16—22, 26—31. Offenbach: *Tjufskyttarne* (Grefve Campistrou hr V. Holmqvist, gäst; Ginetta, Bibletto; frökn Thulin, Ekström; Eleonor, Marcassou, Bibès, Carmagnasse; hrr Klinger, Lund, Pettersson, Kellberg). — 25. Planquette: *Corneilles klockor* (Germaine, Serpolette; fru Rönnblad, frök. Ekström; Gaspard; hr V. Holmqvist, gäst; fogden, Grenicheux, markisen; hrr Gardt, Lund, Rönnblad).

Södra teatern. Dec. 16, 17, 27, 28. *Aladdin* eller *Den underbara lampan* (Alladdin; frök. S. Lindegrén). — 19, 26, 29, 31. Zumpé: *Farinelli* (Farinelli; hr Svensson, debut; Manuela, drottningen, donna Elvira; frök. Lindzen, fruar Adamsen, Fornell; kungen, don Innigo, don Cotschabambo, Pancho; hrr E. Wagner, Lundberg, Ander, R. Wagner).

Något nytt har k. operan under sista veckorna. af förra året icke haft att bjuda, om ej dit skall räknas repriserna af »Regementets dotter», hvori fru Sterky första gången utförde Maries parti och herr Bratbost nu återuppträdde i Tonios. Fru Sterky blef vid detta tillfälle rikt hyllad med krans, buketter och en mängd inropningar. Hennes röst föreföll på det hela taget mera klangfull nu än förut men saknade stundom den styrka, som erfor-

drats t. ex. i strofen »Hell dig mitt fosterland». Det rörande afskedet i första aktens slut fick också en matare framställning än t. ex. af fru Vendela Sörensen. Bäst lyckades fru Sterky i andra aktens sångscen vid pianot. Herr Bratbost redde sig godt med sitt sångparti äfven i dettas högsta läge, och spelet var berömvärdt. Röstens besitter dock mera kraft än sympatisk klang. Rolbesättningen var för öfrigt den gamla. Hr Sellergrens Sulpiz hör till hans bästa roller.

Det tillämnade uppförandet af »Stradella» d. 30 dec. blef i sista stund ändradt så som ofvan synes.

Från in- och utlandet.

Kgl. operan. Första uppförandet af Ennas »Häxan» har ännu ej kunnat ega rum men torde komma att ske i början af nya året.

Musikaliska akademien hade den 28 dec. sammanträde, hvarvid åtskilliga val egde rum. Till præsens för år 1894 återvaldes justitierådet A. V. Abergsson. Till direktör för läroverket under kommande treårsperiod återvaldes hr A. Rubenson, till medlemmar af förvaltningsutskottet under nästkommande år bankokommissarien G. Korsgren, kommerserådet J. Sjöberg och läraren vid konservatorium O. Bolander samt till medlemmar af läroverksstyrelsen musikdirektören F. A. Frieberg, kammarmusikus A. F. Lindroth, hofkapellmästaren J. Dente och professor J. Günther.

Konservatoriets offentliga uppvisning egde rum den 13—15 de. Under nu tillämdagångna hösttermin aflades:

Organistexamen af Theodor Crona, Georg Ekman, Elis Ullman och Victor Wiklund.

Kyrkosångarexamen af ofvan nämde Ekman samt Frida Jungbeck¹⁾, Herman Renius, Gustaf Rentrop¹⁾, Gerda Sandberg¹⁾ och Gerhard Wallén¹⁾.

Examen för behörighet till musiklärartjänst vid allmänt läroverk af Knut Billberg²⁾ och förut nämnda Jungbeck, Rentrop, Sandberg samt Anton Widergren³⁾.

Examen för behörighet till direktörstjänst vid milvårkär af Claes Wikholm Hultqvist⁴⁾.

Specialbetyg i pianostämning erhöles förut nämnda Rentrop och Widergren samt Henric Sahlberg⁵⁾.

Bergs jeton (för elever i orgelklassen) erhöles Theodor Crona och Elis Ullman.

Konservatoriets jeton tillerkändes Märtha Ohlson och Anton Widergren, som nu afgå från läroverket, samt Alfred Roth, som afslutat kursen i sitt hittills varande hufvudämne.

Stipendier och gratifikationer till sammanlagt belopp af 1,604 kronor tilldelades 31 elever.

Värterminen börjar den 15 januari.

¹⁾ Har förut aflagt org.-ex.

²⁾ F. d. elev vid konservatorium.

³⁾ Har förut aflagt direktörsexamen.

⁴⁾ Icke elev vid konservatorium.

⁵⁾ Har förut aflagt organist-, lärare- och kyrkosångarexamina.

Vid under årets lopp hållna 15 »musikföredrag» utfördes 111 kompositioner för kör, orkesterinstrument- och sångensemblar och soli af 61 tonsättare.

I Richard Anderssons välkända musiskola tager undervisningen sin början d. 8 jan. Om anmälningstid m. m. upplyser annons å sista sidan.

Stockholms Musikinstitut, frök. Carlheim-Gyllenskölds bekanta musiskola, öppnas åter efter julferierna den 7 jan. Vidare meddelar annonsen i dagens nummer.

Kyrkomusik af högtidligare art, såsom julhymner och religiösa körsånger, hafva under helgdagarna, särskildt juldagen, utförts i hufvudstadens kyrkor, af hvilka de flesta större församlingskyrkorna nu hafva egna körer för utförande af sådan musik. Till speciell redogörelse för hvad som utfördes saknas nu utrymme.

Franz Nerudas första kammarmusiksoaré eger rum onsdagen den 3 januari 1894 i Musikaliska akademiens orgelsal, med biträde af fröken Tora Hwass, fröken Johanne Stockmarr från Köpenhamn, samt hr Tor Aulin. Till utförande komma Sonat af Marcello, Chant du Troubadour af Volkmann, »Kol Nidrei» af Bruch för violoncell, Duo för två pianon af Saint-Saëns samt Trio af Raff.

Biljetter finnas att tillgå hos Musikaliska akademiens portvakt.

Konsert i Tyska kyrkan gifves d. 7 jan. af dir. L. Aug. Lundh, som dermed firar sitt 25-års-jubileum som tyska församlingens organist. Vid konserten, hvars program uteslutande skall upptaga hr Lundhs kompositioner, biträda artister och en större blandad kör.

Fröken Agnes Janson har nyligen i London biträdt vid en stor Handelskonsert i Albert Hall, då hon med stor framgång sjöng Storges (Jephtas hustru) parti i Handels bekanta oratorium »Jephta».

J. G. Malmsjös pianofabriks 50-års-jubileum firades i Göteborg med stor högtidlighet d. 29 dec. medelst en fest å Grand hôtel. Programmet för denna upptog först Mozarts uvertyr till »Titus», derefter följde framställning af en historik öfver fabriakens verksamhet 1843—1893, en Cantat af Jos. Czapek till ord af Edv. Tengström samt utdelning af K. Patriotiska Sällskapets medaljer till 19 af fabriakens (40) arbetare. Den följande konsertafdelningen innehöll: 1 Trio, G-dur, af Haydn för piano, violin och violoncell, hvarvid användes det första af J. G. Malmsjö 1843 tillverkade taffelpianot; 2 Suite i A-moll af Rameau; 3 Sonat i Ass-dur op. 26 af Beethoven, spelad af fröken Tora Hwass å den senaste konsertflygeln af 1893; 4 Piano-Quintett op. 44 Ess-dur af Rob. Schumann. Om fabriakens grundläggare, Johan Gustaf Malmsjö (f. ^{14/1} 1815—

*) Den förnämsta personalen i operor och operetter, som först i en ny årgång omtalas uppförda, anføres här såsom förut skett; sedan omnämnas endast personalförändring i dem eller rolinnehafvare vid roldubblingar.

† 13/9 1891) innehöll denna tidning (1890 nr 10) en lefnadsteckning, till hvilken vi hänvisa.

Musikaliska konstföreningens årssammankomst egde rum d. 26 nov. i Musikaliska akademiens lokal.

Till ledamöter i direktionen återvaldes justitierådet A. V. Åbergsson, ordförande, dr V. Svedbom, sekreterare, kammarmusikus A. F. Lindroth och musikförläggaren O. Hirsch, skattmästare. Dr A. M. Myrberg och musikhandlaren G. Lundquist utsågos till revisorer, den senare efter musikhandlaren A. Schildknecht, som undanbad sig återval.

Till granskare af inlemnade arbeten valdes kapellmästaren J. Svendsen i Köpenhamn, prof. C. Reinecke i Leipzig samt efter direktör A. Rubenson, hvilken länge bestridt denna befattning och som nu anhöll att ej blifva omvald, kapellmästaren J. Dente. Inköpsnämnden består af prof. I. Hallström, dr V. Svedbom och kapellmästaren J. Dente.

Detta års snart skeende utdelning till ledamöterna utgöres af Sonat för violin och piano af Bror Beckman, och stor Septett af Fr. Berwald i arrangement för piano. Septetten, komponerad för violin, altviol, klarinett, valdtorn, violoncell och kontrabas, föreligger tryckt äfven i stämmor.

Sigrid Arnoldson debuterade första gången d. 29 nov. å Metropolitan-teatern i Newyork uti »Philemon och Baucis» af Gounod och vann rätt mycket bifall. Hennes röst säges emellertid ej fullt räcka till för den kolossala scenen.

Fröken Sigrid Wolf, som sedan midten af juli uppehållit sig i Chicago, afreste den 15 november till Newyork, der hon är engagerad för återstoden af säsongen.

Göteborg. Å Stora teatern har under sista hälften af december herr och fru Castegrens gästspel fortsatts i »Giroflé-Girofla» (afskedsrecett 21 dec.), »Lili» och »Söndagsbarnet», hvarjemte äfven gifvits »Ljungby horn» och efter jul Anreps »Nerkingarne».

Norge.

Kristiania. Under sista veckorna af dec. har Kristiania teater af musikpjäser endast gifvit »Corneilles klokker». Å Carl Johans-teatern har gifvits »Kolhandlarne» samt »Muskettererna i klostret». I Eldorados konsertafdelning har fru Ol. Moe och hr Alb. Arveschou uppträdt.

Finland.

Helsingfors. Den 14 dec. gafs här Symfonikonsert med bitr. af Symfonikören under dr Kajanus' ledning, då

programmet upptog Brahms »Schicksalslied», en del af Mendelssohns musik till »En midsommarnattsdröm» och Schumanns »Genoveva»-uvertyr. Anandag jul gaf fru Lydia Molander en folkkonsert, biträdd af sångerskan fru Achté, sångkören »Bröderna» m. fl. Sjelf sjöng fru Molander å konserten aria ur »Figaros bröllop» samt sänger af Chopin och Yradier. Alfred Reisenauer annonserade konsert till d. 30 december.

Danmark.

Köpenhamn. Musikenjerna under förra årets sista veckor ha varit få. Af pjäser med musik har kgl. teaterns spellista upptagit »Et vintereventyr», »Sven Dürings hus», »Det var en gang...» samt operorna »Lohengrin», »Faust» och »Postiljonen från Longjumeau». — Folketeatret började d. 26 dec. uppföra »Lyckopeers reise».

Paris. Planen att på »Galerie Vivienne» teatern uppföra gamla operor har nu förverkligats. Inaugurationsoperan var Boieldieus »Jean de Paris». Äfven nya och outgifna operor skola dock der uppföras.

London. Å en »monday popular»-konsert gafs nyligen en novitet: stråkvartett i G-dur af Bazzini, med lady Hallé vid första violinen. Quartetten rönt mycket gynnsamt emottagande. — Ett nytt underbarn, den 9-årige pianisten Gauntlett har uppträdt här å mr Carters årliga skotska konsert.

Berlin. En märklig nyhet härifrån är att Kroll-teatern kommer att upphöra såsom sådan. Vintersäsongen har varit för dyrbar. »Krolls etablissement» blir härefter blott en restaurant med sommarkonsert. Berlin, heter det, har som konststad gjort en stor förlust dermed. »Hvart skola nu Sembrich, Bellincioni, Prevosti, d'Andrade o. a. taga sin tillflykt?» utropar vår sagesman.

Dödsfall.

Kossmaly, Karl, musikdirektör, f. d. kapellmästare i Wiesbaden m. m., slutligen musiklärare och konsertdirigent i Stettin; f. 1812 i Breslau, † i Stettin i slutet af november förl. år. Lärjunge till Berger, Zelter och Klein i Berlin, har han komponerat några sånger och instrumentalverk men är mest känd som musikskriftställare och antiwagnerian. Bland hans skrifter må nämnas »Schlesisches Tonkünstlerlexicon» (1846—47), »Über die Anwendung des Programmes zur Erklärung musikalischer Kompositionen», »Über Richard Wagner» (1874) m. m.

OBS. Äldre årgångar

af Svensk Musiktidning (med musikbilagor) säljas till betydligt nedsatta pris hos utgifvaren Olofsgatan 1.

Pianomagasinet.

Flyglar, Pianinos, Taflar och Orglar från in- och utländska utmärkta Fabriker till de billigaste priser. För instrumentens bestånd ansvaras.

Äldre Pianos tagas i utbyte.

OBS. Ständigt lager af Flyglar från Blüthner och Pianinos från G. Schwechters berömda fabriker.

Gust. Petterson & Komp.

43 Regeringsgatan 43.

Flyglar, Taflar och Pianinos från J. G. Malmström.

Aulinska stråkvartetten.

Elegant kortonblad (32 × 24 cent.) med porträtter af quartettens medlemmar, finnes att köpa Olofsgatan 1 å denna tidnings Expedition samt i musikhandeln. Pris endast 50 öre.

Albumblad

5 melodiska tonstycken för Piano (Romance. Humoresk. Perpetuum mobile. Aftonstämning. Marche Triomphale) af

Adrian Dahl,

finnes att köpa å Svensk Musiktidnings expedition, Hötorget 6, samt hos hrr musikhandlare och bokhandlare i landsorten. Pris 1 krona.

Dessa vackra pianostycken af den nu genom flere omtyckta arbeten bekante tonsättaren kunna med skäl rekommenderas åt våra pianister.

Glöm ej

att innan Ni köper någon sort Musikinstrument vare sig Blås-, Sträng- eller Slaginstrument, Pianinos eller Orglar först begära priskurant som sändes gratis och franko, från G. Malmgrens Musik-Instrumenthandel i Göteborg ty der köpes ovilkorligen till billigaste priser en god och reel vara. Många nya saker för julen. (W. 1965)

Eleganta Permar

till Svensk Musiktidning finnas till salu å 2 kronor hos P. Herzog, Malm-skilnadsgatan 54.

PIANOLEKTIONER

efter bästa metod, ledande till god teknisk och verkligt musikalisk utbildning, meddelas af undertecknad till moderat pris. Anmälan kan äfven ske skriftligen.

Olofsgatan 1 (Hötorget 6), 1 tr. upp öfver gården. Mottagning kl. 9—10 f. m. och 12—1 e. m.

Frans J. Huss.

J. LUDV. OHLSON

STOCKHOLM

16 Regeringsgatan 16

Flyglar, Pianinos och Orgelharmo-
nier af de bästa svenska och utländska
fabriker i största lager till billigaste
priser under fullkomligt ansvar för In-
strumentens bestånd.

Obs.! Hufvuddepot för Blüthners
verldsberömda Flyglar, samt Rö-
nischs & Steinweg Nachfol-
gers utmärkta Pianinos.

Svensk Musiktidnings
MUSIKALBUM
1893.

Innehållande:

för piano 2 händer:

Tor Aulin: *Monogram*,
August Enna: ur operan *Hexan*,
Voldem. Sacks: *Idyll*,
Emil Sjögren: *Fantasistykke*,

för en röst med piano:

Ivar Hallström: »*Ich bin jung*» («*Jag
är ung*»).

Säljes å tidningens expedition Olofs-
gatan 1 (Hötorget 6), 1 tr. upp öfver
gården.

Presentkort

å Svensk Musiktidning 1894

finnas till salu å 5 kronor.

50 Operetter

(Corneilles klockor, Boccaccio, Lycko-
barnet, Lille Hertigen, Fatinitza, Or-
feus, Sköna Helena, Pariserlif, Läder-
lappen, Sjökadetten, Madame Angots
dotter, Det lustiga kriget, Nanon, Don-
na Juanita etc. etc. etc.) i utdrag, pot-
pourrier etc. för piano,

4 Kronor

franco och tullfritt tillsändt. Nye Expl.
Lauritz Swendsen, Neuerwall 40, Ham-
burg. (S. T. A. 6736)

Skandinaviska Orgelfabrikens
Kammarorglar,

hvarå de nyaste
uppfinningar och
förbättringar till-
lämpas, äro af
våra förnämsta
orgelkännare så-
väl i Stockholm
som i landsorten
enhälligt vitsor-
dade för att vara
de bästa i nor-
den tillverkade.
Prisbelönta i Kö-
penhamn 1888 (enda pris med medalj),
i Norrköping 1889, i Helsingborg 1890
(första pris). Priskuranter sändas på be-
gäran franko.

Skandinaviska Orgelfabriken.
Kontor och utställning i Stockholm:
Mästersamuelsgatan 24.

Stockholms Musik-institut,

Brahegatan 7 B, öfver gården 1 tr. upp.

Vårterminen börjar den 7 januari och slutar den 7 juni.

Undervisning meddelas uti *Pianospelning* och *Harmonilära*. Anmälningstid
hvarje dag kl. $\frac{1}{2}1$ — $\frac{1}{2}2$. Efter den 7 januari mottagningstid *måndagar* och
torsdagar kl. $\frac{1}{2}1$ — $\frac{1}{2}2$.

För närmare redogörelser tillhandahålles prospekt

Sigrid Carlheim-Gyllensköld.

Richard Anderssons Musikskola

öppnas åter den 8 Januari 1894.

Undervisningsämnen äro: *Pianospelning*, *Harmonilära* och *Ensemblespelning*. Plan
och honorar oförändrade.

Dagar för muntliga förfrågningar och anmälningar: Torsdagen den 4 och Fredagen den
5 Januari kl. 12—2 m. och 5—6 e. m. Ordinarie mottagningsdagar: Onsdagar och Lördagar
kl. $\frac{1}{2}2$ — $\frac{1}{2}3$ e. m.

Stockholm, Brunnsgatan n:r 28, 2 tr.

(G. 26244).

Svensk Musiktidning,

Nordiskt Musikblad, utgifves 1894, 14:de årg., efter samma plan som förut, med populärt,
omvexlande innehåll, försedd med porträtter och musikbilagor (Musikalbum, inne-
hållande piano- och sångstycken). Tidningen utkommer 2 gånger i månaden omkring den
1:sta och 15:de (utom juli—augusti). Pris 5 kronor pr år. Musikbilagan endast för helårs-
prenumeranter. Lösnummer 25 öre.

Postprenumerera på den treffliga
och underhållande illustrerade
veckotidningen

Hvad nytt från Stockholm?

som innehåller musikporträtt och
musikuppsatser i mängd.

Obs.! Den märkliga artikelse-
rien »*En spelmans ungdomsminnen*»

Redaktionen.

C. A. V. Lundholm 28 Hamngatan
Stockholm
Pianinon & Orglar

oöfverträffade i skön ton & varaktighet,
af välkända, prisbelönta och paten-
terade in- och utländska tillverkningar,
säljas eller uthyras

billigt och på beqväma betalningsvilkor.
Reformgitarer, Gitarnot-
ställare, Strängkopplingsap-
parat för violiner 4,50, Orglar med
Transponeringskoppel.

Begär illustr. priskurant. Agenter sökas.

Oscar Lejdström,

Sånglärare.

Mäster-Samuelsgatan 35.

Alla till julen
utkomna

NYA MUSIKALIER

samt

Presentkort

från 1 kr. till högre pris, gällande för
musikalier, musiklån, instrumenter, strän-
gar, notpapper m m. efter fritt val,
finnas att tillgå uti

Elkan & Schildknechts
MUSIKHANDEL,
Fredsgatan N:o 17.

Fru Thekla Sobotka

gifver lektioner i

piano, orgel, sång.

Ensemble- och accompagnementsspel
utföres äfven och torde beaktas af ar-
tister och amatörer.

Stora Badstugatan 60, 4 tr. upp.

Träffas kl. 2—4 e. m.

Innehåll: Vilhelm Svedbom (med por-
trätt). — Prenumerationsanmälan. — Förteckning
öfver Peter Tschaiakowskys kompositioner. — Mu-
sik, dikt af Ludvig Josephsen. — Musikpressen. —
Till Jenny Linds minne (med porträtt). — »Häxan»
(textinnehåll). — Från Scenen och Konsertsalen
— Från in- och utlandet. — Dödsfall. — Annonser.